

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol Constitutional and Legislative Affairs Committee

Yr Arglwydd Rooker
Cadeirydd
Cyd-bwllgor ar y Ddrafft
Y Bil Dadreoleiddio
Tŷ'r Arglwyddi
Llundain
SW1A 0PW

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

10 Hydref 2013

Annwyl

Y Bil Dadreoleiddio Drafft

1. Cyfeiriaf at y Bil Dadreoleiddio drafft, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU ar 16 Gorffennaf, sy'n destun gwaith craffu gan eich Pwyllgor.
2. Diolch yn fawr ichi am gytuno i dderbyn tystiolaeth gan y Cynulliad Cenedlaethol ar ôl eich dyddiad cau gwreiddiol o 16 Medi 2013.
3. Trafodwyd y Bil gennym yn ein cyfarfod ar 7 Hydref.
4. Nodwn fod nifer o ddarpariaethau'r Bil, mewn perthynas â Chymru, yn ymwneud â phynciau nad ydynt wedi'u datganoli, fel cyfraith cwmnïau, methdaliad a morgludiant rhyngwladol. Mae darpariaethau eraill yn effeithio ar ddeddfwriaeth sy'n gymwys i Loegr yn unig.
5. Mae'r rheini sy'n effeithio ar gyfraith Cymru a Lloegr ynghylch pynciau fel tai a llywodraeth leol yn fwy arwyddocaol. Fodd bynnag, mae archwiliad rhagarweiniol o'r darpariaethau manwl hynny'n awgrymu y cymerwyd gofal i gyfyngu effaith y newidiadau hynny i Loegr, er enghraifft, cymalau 20 a 21 sy'n ymwneud â thai.
6. Rydym felly wedi canolbwyntio ar ystyried y darpariaethau a gaiff eu cymhwyso'n gyffredinol, yn hytrach na'r rhai penodol. Yng nghyd-destun y darpariaethau hyn, mae gennym bryderon difrifol ynghylch natur y pwerau

Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Ffôn / Tel: 029 2089 8008
E-bost / Email: david.melding@wales.gov.uk

sy'n cael eu rhoi i Weinidogion y DU mewn perthynas â Chymru, yn ôl yr hyn a ddarperir yn y Bil presennol.

Cymalau 51 a 57

7. O'n safbwynt ni, mae darpariaeth fwyaf arwyddocaol y Bil i'w chael yng nghymal 51. Byddai'n caniatáu i Weinidog y Goron anghymwyso deddfwriaeth pe bai'n ystyried nad oes gwerth ymarferol iddi bellach. Gallai'r Gweinidog wneud hynny drwy wneud gorchymyn yn unig. Gellid diddymu neu ddirymu deddfwriaeth yn gyffredinol, neu mewn perthynas â rhan benodol o'r DU. Mae'r Bil yn cynnwys enghreifftiau o ddeddfwriaeth San Steffan a fyddai'n anghymwys bellach yn Lloegr, ond a fyddai'n parhau i fod yn gymwys yng Nghymru. Yn Neddf Gweinidogion y Goron 1975, diffinnir Gweinidog y Goron fel a ganlyn: 'the holder of an office in Her Majesty's Government in the United Kingdom, and includes the Treasury, the Board of Trade and the Defence Council.' Mae deddfwriaeth at y dibenion hyn yn golygu Deddf (Seneddol) neu is-ddeddfwriaeth, ond *nid* Deddf neu Fesur y Cynulliad Cenedlaethol.

8. Fodd bynnag, ar sail cymal 57(2), gellid gweithredu'r pŵer Gweinidogol hwn hefyd i ddiddymu deddfwriaeth mewn perthynas ag unrhyw ddarpariaeth a wneir mewn Deddf neu Fesur y Cynulliad Cenedlaethol, neu oddi tanynt, i'r graddau bod y diddymiad yn ddarpariaeth achlysurol, atodol, canlyniadol, trosiannol, dros dro neu arbedol.

9. Yn ôl drafft presennol y Bil, os bydd gorchymyn arfaethedig yn cynnwys darpariaeth a ddaw o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol pe bai wedi'i gynnwys yn un o Ddeddfau'r Cynulliad, byddai'n rhaid i Weinidog y DU gael cydsyniad Gweinidogion Cymru, ond nid cydsyniad y Cynulliad Cenedlaethol. Mae hynny'n anghyson â chymalau dilynol sy'n nodi mai'r weithdrefn uwchgadarnhaol a fyddai'n gymwys yn San Steffan ar gyfer craffu ar y gorchymyn.

10. Credwn yn gryf y byddai llawer mwy o gyfreithlondeb democrataidd pe bai'n ofynnol i Lywodraeth y DU gael cydsyniad y Cynulliad Cenedlaethol, yn hytrach na Gweinidogion Cymru, cyn diddymu deddfwriaeth a wnaed gan y Cynulliad Cenedlaethol, neu sy'n dod o fewn ei gymhwysedd.

11. Byddai gosod gofyniad statudol penodol i'r perwyl hwnnw yn y Bil yn atgyfnerthu'r egwyddor yn y Canllawiau ar Ddatganoli Rhif 9, sy'n nodi:

“The UK Government would not normally bring forward or support proposals to legislate in relation to Wales on subjects in which the Assembly has legislative competence without the Assembly’s consent.”

Gallai peidio â gwneud newid o'r fath i'r Bil danseilio'r egwyddor honno.

12. Ni ddylid tanbrasio arwyddocâd diddymiadau o'r fath a rhaid iddynt fod yn destun gwaith craffu manwl gan y Cynulliad Cenedlaethol. Felly, dylai cynnig i ddiddymu deddfwriaeth o'r math a ddisgrifiwyd ym mharagraff 9 uchod gael ei osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol cyn gynted â phosibl i alluogi'r holl bwyllgorau perthnasol i wneud gwaith craffu amserol. Rydym o'r farn bod yr egwyddor hon mor bwysig fel y dylai'r ddyletswydd statudol i ymgynghori â'r Cynulliad Cenedlaethol (ynghyd â'r ddyletswydd i ofyn am ei gydsyniad yn hwyrach yn y broses) ymddangos ar wyneb y Bil.

Cymal 62

13. Mae gan Gymal 62(1) effaith debyg i gymal 51. Byddai'n rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud gorchymyn i wneud darpariaeth sydd, yn ei farn ef, yn briodol yn sgîl y Ddeddf. Gallai hynny gynnwys darpariaeth drosiannol, dros dro neu arbedol a gallai ddiwygio, diddymu, dirymu neu addasu darpariaethau deddfwriaethol, gan gynnwys y rheini a wnaed gan y Cynulliad Cenedlaethol. (Er enghraifft, pe bai Deddf Cynulliad yn cyfeirio at ddeddfwriaeth a fyddai'n cael ei diddymu gan y Bil, gellid dileu'r cyfeiriad hwnnw.) Byddai gorchymynion sy'n diwygio deddfwriaeth sylfaenol yn destun y weithdrefn gadarnhaol yn San Steffan; byddai newidiadau i is-ddeddfwriaeth yn destun y weithdrefn negyddol.

14. Rydym o'r farn bod yn rhaid i orchymynion a wnaed o dan gymal 62(1) sy'n diwygio, diddymu, dirymu neu'n addasu darpariaethau deddfwriaethol a wnaed gan y Cynulliad Cenedlaethol neu sy'n dod o fewn ei gymhwysedd deddfwriaethol hefyd fod yn destun cydsyniad y Cynulliad Cenedlaethol.

15. Felly, mae cymalau 51, 57 a 62, a'r cymalau hynny sy'n berthnasol iddynt, yn peri cryn bryder i ni ac rydym o'r farn y dylid eu newid neu eu diwygio yn y modd a ddisgrifiwyd uchod i sicrhau bod y gwaith o graffu ar ddeddfau yn y Cynulliad Cenedlaethol yn gyson â'r un broses yn San Steffan. Rydym yn bendant o'r farn, os yw'r Bil yn aros fel y mae wedi'i ddrafftio ar hyn o bryd, bod ganddo'r potensial i danseilio'r setliad datganoli presennol yng Nghymru.

Yours sincerely

David Melding AM
Chair